

LERUM
mer än du tror

Biblioteksplan 2019–2022 för Lerums
kommun

2018-11-14

Innehåll

1	Inledning	4
2	Bakgrund	5
2.1	Bibliotekets ändamål.....	5
2.2	Folkbiblioteken i kommunen - Lerums bibliotek.....	5
2.3	Skolbibliotek	5
2.4	Organisation skolbibliotek.....	6
2.4.1	Grundskolan/grundsärskolan	6
2.4.2	Gymnasieskolan/gymnasiesärskolan	6
2.4.3	Vuxenutbildningen	6
3	Prioriterade utvecklingsområden/Inriktningar för kommunal biblioteksverksamhet i Lerums kommun	7
3.1	Målområde Demokrati	7
3.2	Målområde Läsförbättrande arbete och livslångt lärande	7
3.3	Målområde Tillgänglighet.....	7
3.4	Målområde Uppsökande verksamhet	7
3.5	Målområde Digital utveckling, teknisk service	7
3.6	Målområde Mötesplatser	8
3.7	Målområde Skolbibliotek.....	8
4	Ansvar och genomförande av biblioteksplan	9
4.1	Uppföljning	9

1 Inledning

Biblioteksplanen för år 2019–2022 är en fortsättning på den biblioteksplan som gällde under 2016 till 2018. Genom att tydliggöra vilka inriktningar som ska präglade den kommunala biblioteksverksamheten fram till 2022, är syftet med biblioteksplanen att bidra till utvecklingen av verksamheten under kommande år.

Biblioteksplanen pekar ut ett antal målområden med tillhörande åtaganden. Utöver det styr inte planen på detaljnivå. Planen ska istället ligga till grund för utformandet av biblioteksorganisationens handlingsplan och för skolenheternas utvecklingsarbete rörande skolbiblioteken.

2 Bakgrund

2.1 Bibliotekets ändamål

I Bibliotekslagens 2 paragraf (SFS 2013:801) står följande om bibliotekens ändamål:

Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning.

Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska främja litteraturens ställning och intresset för bildning, upplysning, utbildning och forskning samt kulturell verksamhet i övrigt. Biblioteksverksamhet ska finnas tillgänglig för alla.

2.2 Folkbiblioteken i kommunen - Lerums bibliotek

Med Lerums bibliotek avses de fem folkbiblioteken i Lerums kommun och dess verksamhet, det vill säga huvudbiblioteket i Lerum och filialerna i Floda, Gråbo, Sjövik och Tollered.

Biblioteken är kommunens mest utnyttjade kulturinstitution med mer än 200 000 besök om året. Biblioteksverksamheten i Lerum utgörs av fem stycken bibliotek och ett sammantaget stort öppethållande. Förutom huvudbiblioteket i Lerum finns filialbibliotek i Floda, Gråbo, Sjövik och Tollered. Sjöviks bibliotek, Floda bibliotek och Gråbo bibliotek, har även meröppet. Då kan besökare som har särskild behörighet, med hjälp av lånekort och pinkod besöka biblioteket utan personal närvarande.

Huvudbiblioteket finns i Dergårdsområdet i Lerum och har gemensam ingång med gymnasiet. Det fungerar som ett integrerat folk- och gymnasiebibliotek och är även skolbibliotek för vuxenutbildningens elever och personal. På huvudbiblioteket finns flera funktioner som servar och stödjer filialerna och vänder sig till hela kommunen.

På senare år har biblioteken utvecklats från sin traditionella roll att enbart tillhandahålla böcker och medier och att vara den självklara platsen för att inhämta information till att mer och mer också vara en plats för möten och kulturupplevelser.

2.3 Skolbibliotek

Enligt Skollagen (SFS 2010:800) 2 kapitlet, paragraf 36 ska eleverna i grundskolan, grundsärskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ha tillgång till ett skolbibliotek.

Det finns ingen exakt definition av hur ett skolbibliotek ska organiseras i lagtexten men i dess förarbeten står det att man vanligtvis brukar avse:

”...en gemensam och ordnad resurs av medier och information som ställs till elevernas och lärarnas förfogande och som ingår i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande.”

Skolans huvudman (Lerums kommun) avgör hur elevernas tillgång till skolbibliotek ska lösas.

2.4 Organisation skolbibliotek

2.4.1 Grundskolan/grundsärskolan

Varje skola har ett skolbibliotek. Om skolan innehåller två skolenheter delar dessa på skolbiblioteket.

2.4.2 Gymnasieskolan/gymnasiesärskolan

Lerums gymnasiums och dess fem ingående skolenheters skolbibliotek är helt integrerat med Lerums bibliotek och ligger i samma byggnad. Gymnasiebibliotekariens bas finns i biblioteket och svarar där för service för elever och lärare och arbetar med att på ett ändamålsenligt sätt utveckla mediebeståndet.

En separat plan för utvecklingen av Lerums gymnasiums skolbibliotek upprättas av ansvarig rektor.

2.4.3 Vuxenutbildningen

Lerums vuxenutbildning har tillgång till samma skolbibliotekstjänst som Lerums gymnasium.

3 Prioriterade utvecklingsområden/Inriktningar för kommunal biblioteksverksamhet i Lerums kommun

3.1 Målområde Demokrati

Biblioteksbesökare och invånare ska ges möjlighet att vara delaktiga i utvecklingen av bibliotekets utbud och verksamhet. Medvetenheten om möjligheterna till delaktighet ska öka. Barn och unga är en särskilt prioriterad grupp. Utbudet på biblioteken i Lerum ska kontinuerligt utvecklas så att det avspeglar den mångfald av kultur, språk och olika behov som finns i vårt samhälle. En jämnare könsfördelning rörande vilka som använder bibliotekets tjänster ska uppnås.

3.2 Målområde Läsfrämjande arbete och livslångt lärande

Lerums bibliotek ska arbeta för en hög medvetenhet om betydelsen av pojkars, flickors och övrigas läsning, såväl på svenska som på andra modersmål. Det läsfrämjande arbetet för barn och unga på fritiden ska fortsätta att utvecklas. Barns och ungas medievanor ska beaktas och intresset för skönlitteratur och berättande ska främjas.

Genom att uppmuntra invånare till eget deltagande i bildning och upplysning och erbjuda intellektuella utmaningar ska biblioteket stärka sin roll i det livslånga lärandet.

Det stora flödet av nyheter, information och samhällstjänster via digitala medier skapar ett ökat behov av kunskaper i hur dessa bedöms, värderas och förstås. Kännedom om detta ska prägla den verksamhet som bedrivs på biblioteken.

3.3 Målområde Tillgänglighet

Lerums bibliotek ska arbeta med att förbättra informationen om vad invånarna kan använda biblioteket till och hur de använder de tjänster som biblioteket erbjuder. Servicen till dem som inte själva kan komma till biblioteket ska förbättras och utvecklas. Arbetet med att göra Lerums bibliotek till ett dyslexivänligt bibliotek skall fortsätta.

3.4 Målområde Uppsökande verksamhet

Lerums bibliotek ska utveckla det uppsökande arbetet i syfte att göra verksamheten tillgänglig och relevant för dem som idag inte använder bibliotekets tjänster.

Särskild hänsyn ska tas till grupper som kan ha nytta av bibliotekets tjänster men som hindras av exempelvis funktionsnedsättning, psykisk ohälsa eller socioekonomiska faktorer.

3.5 Målområde Digital utveckling, teknisk service

Lerums bibliotek ska arbeta för att öka barns och ungas färdigheter inom medie- och informationskunnighet (MIK) och tillsammans med barn och unga utveckla bibliotekets digitala tjänster.

Bibliotekets roll som kunskapsförmedlare när det gäller digital teknik ska fortsätta att utvecklas. I detta arbete ska äldre kvinnor och män och personer med annat modersmål än svenska prioriteras.

Tillgängligheten till bibliotekets tjänster ska öka genom tekniska lösningar.

3.6 Målområde Mötesplatser

Lerums bibliotek ska fortsätta att utvecklas i syfte att erbjuda lockande miljöer och ett varierat programutbud för alla invånare, särskilt gällande barn och unga som besöker biblioteket på sin fritid.

Lerums bibliotek ska fortsätta att utveckla former för hur biblioteket kan vara en arena för besökarnas eget skapande. Andelen aktiviteter där besökarna ges möjligheter att vara medskapare av biblioteksverksamheten ska öka, särskilt för barn och unga.

Biblioteket ska fortsätta att stärka sin roll som en inspirerande plats dit människor kan komma för att utmanas och mötas över gränserna och kunna möta både det förväntade och det oväntade. Lerums bibliotek ska fortsätta att utvecklas som en plats för integration genom samarbete med frivilligorganisationer och andra kommunala verksamheter.

3.7 Målområde Skolbibliotek

Skolbiblioteken i Lerum ska ha goda och likvärdiga förutsättningar och tillgång till medier och de ska fortsätta att utveckla det läsfrämjande arbetet. Utvecklingen ska också inriktas på att utveckla skolbibliotekets roll i undervisningen och att det fungerar som en pedagogisk resurs i utbildningen – och därigenom bättre kunna bidra till elevernas lärande.

4 Ansvar och genomförande av biblioteksplan

Biblioteksplanen beslutas av kommunfullmäktige och gäller under perioden 2019-2022.

Ansvar för att arbeta med utveckling i enlighet med de beslutade målområdena åligger varje verksamhet, enhet och dess chefer.

Samordning av utvecklingsarbete över verksamhetsgränserna görs via samarbete mellan ansvariga chefer.

4.1 Uppföljning

En övergripande utvärdering av hur arbetet mot målområdena gått görs under 2022. Denna utvärdering utgör sedan ett av underlagen för en ny biblioteksplan.

Ansvar för att utvärderingen görs åligger Sektor lärande.

Under perioden som planen gäller följs arbetet upp i bibliotekets och skolenheternas systematiska kvalitetsarbete.

Utifrån uppföljningarna formuleras efter behov årligen nya strategier och åtgärder för att driva utvecklingen i riktningen mot målet på enhetsnivå och på verksamhetsnivå.